

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΔΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Β. ΠΑΠΟΥΛΙΑ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σ. ΤΡΩΙΑΝΟΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Α. ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ-ΖΑΦΡΑΚΑ
ΤΑΜΙΑΣ: Θ. ΚΟΡΡΕΣ
ΜΕΛΗ: Μ. ΝΥΣΤΑΖΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΕΛΕΚΙΔΟΥ
Μ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ-ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ
Κ. ΠΙΤΣΑΚΗΣ
Π. ΚΑΤΣΩΝΗ
Μ. ΚΑΤΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Υπεύθυνοι έκδοσης
Α. ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ-ΖΑΦΡΑΚΑ
Θ. ΚΟΡΡΕΣ

Επιμέλεια: ΜΑΡΙΑ Κ. ΓΚΕΚΑ

Στοιχειοθεσία: ΟΛΓΑ Θ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

Μοντάζ, Εκτύπωση και Βιβλιοδεσία:

ΤΥΡΟΦΣΕΤ, ΚΟΥΚΟΥΛΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ Μ.Ε.Π.Ε.

ΙΑΣΩΝΙΔΟΥ 17, ΕΥΟΣΜΟΣ - ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ: 2310 689068

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΖ΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

26 - 28 Μαΐου 2006

Πρακτικά

Τόμος Α΄

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2007

DF
802
-P35
2007

κ.η. = 871242

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ
5749

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τόμος Α'

- Ιωάννης Ευδόπουλος
*Ο ελληνικός αποικισμός στη Βόρεια Αφρική.
Μία ερμηνευτική προσέγγιση για την περίπτωση της Κυρήνης* 15
- Θεοδώρα Ζαμπάκη
Η καταγωγή του Μεγάλου Αλεξάνδρου σε Άραβες ιστορικούς 29
- Δούκαινα Γ. Ζάννη
*Invidia deorum et hominum κατά την ύστερη εποχή της Δημοκρατίας
και τους αυτοκρατορικούς χρόνους* 45
- Νίκος Φ. Τόμπρος
*Κεφαλήνιοι ιατροφιλόσοφοι στη Ρωσία και τις Παραδουνάβιες
Ηγεμονίες, το 18ο αιώνα.
Η δράση τους την περίοδο του «προδιαφωτισμού»* 63
- Ελευθέριος Λ. Βέτσιος
*Αξιώσεις του Αλή Πασά των Ιωαννίνων στην περιοχή του Αμβρακι-
κού κόλπου στα τέλη του 18ου αιώνα* 87
- Θεοχάρης Πέτρου
*Περιπτώσεις εμπορικής και ναυτιλιακής συνεργασίας Ελλήνων και
Οθωμανών στα τέλη του 18ου - αρχές 19ου αιώνα* 113
- Φωτεινή Β. Πέργα
*Η βενετική παρουσία στον ελλαδικό χώρο (17ος -18ος αι.): Η περι-
πτωση του Donato Michiel μέσα από τρία έγγραφα της συλλογής του
καναδικού Πανεπιστημίου McGill* 125

Βασίλης Κ. Σπανός <i>Η Ιερά μονή του Δουσίκου ιδιοκτήτης οικημάτων στα Τρίκαλα (1800-1828)</i>	139
Δήμητρα Καυκά <i>Η χρηματοδότηση των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατά την Οθωνική περίοδο: 1833-1862. Η περίπτωση της Μεσσηνίας</i>	153
Βαΐτσα Χανή-Μουσιδού <i>Ο Βούλγαρος διαφωτιστής Μάρκο Μπαλαμπάνοβ και οι απόψεις του για τον ελληνισμό (1837-1921)</i>	173
Ελένη Κουρμαντζή <i>Το αντικληρικό πνεύμα του Ιωάννη Βηλαρά</i>	187
Αντώνιος Ι. Ιωαννίδης <i>Στοιχεία Ιατρικής Δεοντολογίας στα σατυρικά ποιήματα του Ιωάννη Βηλαρά</i>	203
Σ. Ζιώγου – Ε. Βαχάρογλου – Β. Φούκας <i>Το προφίλ και ο ρόλος των ανδρών και γυναικών εκπαιδευτικών με βάση τα Εγχειρίδια Παιδαγωγικής του 19ου αιώνα</i>	217
Βασίλης Α. Φούκας <i>Εγχειρίδια Παιδαγωγικής κατά τον 19ο αιώνα στην Ελλάδα: Περιεχόμενο, τάσεις, επιδράσεις</i>	251
Θεόδωρος Παπαδόπουλος <i>Η κοινωνικοπολιτική κατάσταση της μετεπαναστατικής Ελλάδας μέσα από τα μυθιστορήματα της εποχής (1830-1880)</i>	281
Βασίλειος Αθ. Πλατής <i>Ιστορική γεωγραφία και εδαφικές διεκδικήσεις των Ελλήνων τον 19ο αιώνα: "Περί Θράκης"</i>	297

Κωνσταντίνος Γ. Σταλίδης <i>Ο κώδικας της Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου της Νάουσας (1837 - 1890)</i>	315
Θεοδώρα Χασεκίδου-Μάρκου <i>Προσπάθειες για «Εθνική Αγωγή». Το περιοδικό του Γ. Δροσίνη</i>	355

Τόμος Β΄

Λάμπρος Φλιτούρης <i>«Alliance Française»: ένας πόλος γαλλικής πολιτικής και πολιτιστικής προπαγάνδας στη Νοτιανατολική Ευρώπη (από τα τέλη του 19ου αι. ως σήμερα)</i>	391
Μανόλης Γ. Βαρβούνης <i>Το Οικουμενικό Πατριαρχείο και η Ηγεμονική Σάμος (1901-1912)</i>	407
Χρήστος Καρδαράς <i>Τα «Ορεστειακά» μέσα από τον Δηλιγιαννικό τύπο. Θέατρο και πολιτική στις αρχές του 20ού αιώνα</i>	443
Γιάννης Γκλαβίνας <i>Η πολιτική της ελληνικής διοίκησης απέναντι στη μουσουλμανική γαιοκτησία των νέων χωρών την περίοδο 1912-1922</i>	459
Χρήστος Μ. Μαγδατζής <i>Υπερόντια μετανάστευση από το βιλαέτι Μοναστηρίου στις αρχές του 20ού αιώνα</i>	479
Αντώνης Κλάφης <i>Η γαλλοβρετανική Δήλωση της 13ης Ιουλίου 1932 για τη μελλοντική ευρωπαϊκή συνεργασία και η ελληνική εξωτερική πολιτική</i>	495
Ιωάννης Καλλιαρέκος <i>Ίδρυση του Σανατορίου Ασβεστοχωριού και κοινωνικές αντιδράσεις</i>	509

Γιάννης Μπουνόβας – Σοφία Ηλιάδου-Τάχου <i>Το πρόγραμμα μαθημάτων του τριτάξιου Διδασκαλείου Κοζάνης (1914-1934): Η επίσημη εκδοχή του και η λειτουργία του στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική πραγματικότητα</i>	519
Σπυρίδων Σφέτας <i>Οι ελληνο-ρουμανικές συμφωνίες της 12ης Μαρτίου 1928 και της 11ης Αυγούστου 1931</i>	531
Αγγελική Μουζακίτη <i>Η εικόνα του μεσοπολεμικού γιουγκοσλαβικού κράτους στον τύπο της Θεσσαλονίκης, 1924-1929: Η περίπτωση της Εφημερίδας των Βαλκανίων και της εφημερίδας Μακεδονικά Νέα</i>	561
Κωνσταντίνος Σεχίδης – Ιωάννης Σκούρτης <i>Οι εβραίοι της Ρεζή Βαρδάρη και η κατασκευή νέου σιδηροδρομικού σταθμού στη Θεσσαλονίκη (1931)</i>	573
Κωνσταντίνα Ριτσάτου <i>«Η υψηλή διδασκαλία του πνεύματος» στο «πιο συγχρονισμένο θέατρο της Βαλκανικής»: Τα εγκαίνια και η πρώτη σειρά παραστάσεων του Βασιλικού Θεάτρου Θεσσαλονίκης το καλοκαίρι του 1940</i>	591
Κωστής Α. Τσιούμης <i>Η μειονοτική εκπαίδευση στη Θράκη μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου (1945-46) και η ελληνική εκπαιδευτική πολιτική</i>	621
Φωτεινή Ι. Τολούδη <i>Οικονομία και πολυπολιτισμικότητα στο Ομόσπονδο Κράτος της Λαϊκής Δημοκρατίας της Μακεδονίας κατά την περίοδο 1944-1952: Παρατηρήσεις από τις βρετανικές πηγές</i>	637
Χρήστος Π. Ίντος <i>Εκπαιδευτική περιφέρεια Παιονίας. Ίδρυση, οργάνωση, λειτουργία 1940-1950</i>	657

Ε. Χριστοπούλου-Αλετρά – Α. Τόγια <i>Θέματα διαίτας και διατροφής σε ιατρικά δημοσιεύματα περιόδου 1940-1950</i>	673
Έλλη Λιθοξοπούλου <i>Διατροφικές συνήθειες και πολιτιστικές τάσεις στη Μεσόγειο: Η εξέλιξη της Μεσογειακής διαίτας στην Κρήτη στον 20ό αιώνα</i>	685
Θεόδωρος Μπατρακούλης <i>Η σύγχρονη Τουρκία και οι Έλληνες. Προσεγγίσεις και "προσηλώσεις" της τουρκικής ιστοριογραφίας</i>	693
Αστέρης Αθ. Μπουζιάς <i>Ο Δημήτριος Καταρτζής ως νομικός</i>	721

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΔΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Β. ΠΑΠΟΥΛΙΑ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σ. ΤΡΩΙΑΝΟΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Α. ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ-ΖΑΦΡΑΚΑ
ΤΑΜΙΑΣ: Θ. ΚΟΡΡΕΣ
ΜΕΛΗ: Μ. ΝΥΣΤΑΖΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΕΛΕΚΙΔΟΥ
Μ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ-ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ
Κ. ΠΙΤΣΑΚΗΣ
Π. ΚΑΤΣΩΝΗ
Μ. ΚΑΤΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Υπεύθυνοι έκδοσης
Α. ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ-ΖΑΦΡΑΚΑ
Θ. ΚΟΡΡΕΣ

Επιμέλεια: ΜΑΡΙΑ Κ. ΓΚΕΚΑ

Στοιχειοθεσία: ΟΛΓΑ Θ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

Μοντάζ, Εκτύπωση και Βιβλιοδεσία:

ΤΥΡΟΦΣΕΤ, ΚΟΥΚΟΥΛΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ Μ.Ε.Π.Ε.

ΙΑΣΩΝΙΔΟΥ 17, ΕΥΘΟΣΜΟΣ - ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ: 2310 689068

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΖ΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

26 - 28 Μαΐου 2006

Πρακτικά

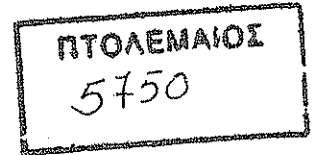
Τόμος Β΄

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2007

DF
802
.P35
2007

αη. = 871292

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τόμος Α'

- Ιωάννης Ευδόπουλος
*Ο ελληνικός αποικισμός στη Βόρεια Αφρική.
Μία ερμηνευτική προσέγγιση για την περίπτωση της Κυρήνης* 15
- Θεοδώρα Ζαμπάκη
Η καταγωγή του Μεγάλου Αλεξάνδρου σε Άραβες ιστορικούς 29
- Δούκαινα Γ. Ζάννη
*Invidia deorum et hominum κατά την ύστερη εποχή της Δημοκρατίας
και τους αυτοκρατορικούς χρόνους* 45
- Νίκος Φ. Τόμπρος
*Κεφαλήνιοι ιατροφιλόσοφοι στη Ρωσία και τις Παραδουνάβιες
Ηγεμονίες, το 18ο αιώνα.
Η δράση τους την περίοδο του «προδιαφωτισμού»* 63
- Ελευθέριος Λ. Βέτσιος
*Αξιώσεις του Αλή Πασά των Ιωαννίνων στην περιοχή του Αμβρακι-
κού κόλπου στα τέλη του 18ου αιώνα* 87
- Θεοχάρης Πέτρου
*Περιπτώσεις εμπορικής και ναυτιλιακής συνεργασίας Ελλήνων και
Οθωμανών στα τέλη του 18ου - αρχές 19ου αιώνα* 113
- Φωτεινή Β. Πέρρα
*Η βενετική παρουσία στον ελλαδικό χώρο (17ος -18ος αι.): Η περι-
πτωση του Donato Michiel μέσα από τρία έγγραφα της συλλογής του
καναδικού Πανεπιστημίου McGill* 125

Βασίλης Κ. Σπανός	
<i>Η Ιερά μονή του Δουσίκου ιδιοκτήτης οικημάτων στα Τρίκαλα (1800-1828)</i>	139
Δήμητρα Καυκά	
<i>Η χρηματοδότηση των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατά την Οθωνική περίοδο: 1833-1862.</i>	
<i>Η περίπτωση της Μεσσηνίας</i>	153
Βαίτσα Χανή-Μαυσιδου	
<i>Ο Βούλγαρος διαφωτιστής Μάρκο Μπαλαμπάνοβ και οι απόψεις του για τον ελληνισμό (1837-1921)</i>	173
Ελένη Κουρμαντζή	
<i>Το αντικληρικό πνεύμα του Ιωάννη Βηλαρά</i>	187
Αντώνιος Ι. Ιωαννίδης	
<i>Στοιχεία Ιατρικής Δεοντολογίας στα σατυρικά ποιήματα του Ιωάννη Βηλαρά</i>	203
Σ. Ζιάγου – Ε. Βαχάρογλου – Β. Φούκας	
<i>Το προφίλ και ο ρόλος των ανδρών και γυναικών εκπαιδευτικών με βάση τα Εγχειρίδια Παιδαγωγικής του 19ου αιώνα</i>	217
Βασίλης Α. Φούκας	
<i>Εγχειρίδια Παιδαγωγικής κατά τον 19ο αιώνα στην Ελλάδα: Περιεχόμενο, τάσεις, επιδράσεις</i>	251
Θεόδωρος Παπαδόπουλος	
<i>Η κοινωνικοπολιτική κατάσταση της μετεπαναστατικής Ελλάδας μέσα από τα μυθιστορήματα της εποχής (1830-1880)</i>	281
Βασίλειος Αθ. Πλατής	
<i>Ιστορική γεωγραφία και εδαφικές διεκδικήσεις των Ελλήνων τον 19ο αιώνα: "Περί Θράκης"</i>	297

Κωνσταντίνος Γ. Σταλίδης	
<i>Ο κώδικας της Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου της Νάουσας (1837 - 1890)</i>	315
Θεοδώρα Χασεκίδου-Μάρκου	
<i>Προσπάθειες για «Εθνική Αγωγή». Το περιοδικό του Γ. Δροσίνη</i>	355

Τόμος Β´

Λάμπρος Φλιτούρης	
<i>«Alliance Française»: ένας πόλος γαλλικής πολιτικής και πολιτιστικής προπαγάνδας στη Νοτιανατολική Ευρώπη (από τα τέλη του 19ου αι. ως σήμερα)</i>	391
Μανόλης Γ. Βαρβούνης	
<i>Το Οικουμενικό Πατριαρχείο και η Ηγεμονική Σάμος (1901-1912)</i>	407
Χρήστος Καρδαράς	
<i>Τα «Ορεσטיακά» μέσα από τον Δηλιγιαννικό τύπο. Θέατρο και πολιτική στις αρχές του 20ού αιώνα</i>	443
Γιάννης Γκλαβίνας	
<i>Η πολιτική της ελληνικής διοίκησης απέναντι στη μουσουλμανική γαιοκτησία των νέων χωρών την περίοδο 1912-1922</i>	459
Χρήστος Μ. Μανδατζής	
<i>Υπερπόντια μετανάστευση από το βιλαέτι Μοναστηρίου στις αρχές του 20ού αιώνα</i>	479
Αντώνης Κλάψης	
<i>Η γαλλοβρετανική Δήλωση της 13ης Ιουλίου 1932 για τη μελλοντική ευρωπαϊκή συνεργασία και η ελληνική εξωτερική πολιτική</i>	495
Ιωάννης Καλλιαρέκος	
<i>Ίδρυση του Σανατορίου Ασβεστοχωρίου και κοινωνικές αντιδράσεις</i>	509

Γιάννης Μπουνόβας – Σοφία Ηλιάδου-Τάχου <i>Το πρόγραμμα μαθημάτων του τριτάξιου Διδασκαλείου Κοζάνης (1914-1934): Η επίσημη εκδοχή του και η λειτουργία του στη συγκροτημένη εκπαιδευτική πραγματικότητα</i>	519
Στυρίδων Σφέτας <i>Οι ελληνο-ρουμανικές συμφωνίες της 12ης Μαρτίου 1928 και της 11ης Αυγούστου 1931</i>	531
Αγγελική Μουζακίτη <i>Η εικόνα του μεσοπολεμικού γιουγκοσλαβικού κράτους στον τύπο της Θεσσαλονίκης, 1924-1929: Η περίπτωση της Εφημερίδας των Βαλκανίων και της εφημερίδας Μακεδονικά Νέα</i>	561
Κωνσταντίνος Σεχίδης – Ιωάννης Σκούρτης <i>Οι εβραίοι της Ρεζή Βαρδάρη και η κατασκευή νέου σιδηροδρομικού σταθμού στη Θεσσαλονίκη (1931)</i>	573
Κωνσταντίνα Ριτσάτου <i>«Η υψηλή διδασκαλία του πνεύματος» στο «πιο συγχρονισμένο θέατρο της Βαλκανικής»: Τα εγκαίνια και η πρώτη σειρά παραστάσεων του Βασιλικού Θεάτρου Θεσσαλονίκης το καλοκαίρι του 1940</i>	591
Κωστής Α. Τσιούμης <i>Η μειονοτική εκπαίδευση στη Θράκη μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου (1945-46) και η ελληνική εκπαιδευτική πολιτική</i>	621
Φωτεινή Ι. Τολούδη <i>Οικονομία και πολυπολιτισμικότητα στο Ομόσπονδο Κράτος της Λαϊκής Δημοκρατίας της Μακεδονίας κατά την περίοδο 1944-1952: Παρατηρήσεις από τις βρετανικές πηγές</i>	637
Χρήστος Π. Ίντος <i>Εκπαιδευτική περιφέρεια Παιονίας. Ίδρυση, οργάνωση, λειτουργία 1940-1950</i>	657

Ε. Χριστοπούλου-Αλετρά – Α. Τόγια <i>Θέματα διαίτας και διατροφής σε ιατρικά δημοσιεύματα περιόδου 1940-1950</i>	673
Έλλη Λιθοξοπούλου <i>Διατροφικές συνήθειες και πολιτιστικές τάσεις στη Μεσόγειο: Η εξέλιξη της Μεσογειακής διαίτας στην Κρήτη στον 20ό αιώνα</i>	685
Θεόδωρος Μπατρακούλης <i>Η σύγχρονη Τουρκία και οι Έλληνες. Προσεγγίσεις και "προσπλώσεις" της τουρκικής ιστοριογραφίας</i>	693
Αστέρης Αθ. Μπουζιάς <i>Ο Δημήτριος Καταρτζής ως νομικός</i>	721